

עין משפט
גד מצוה

ב א מיי פֿאַ מהל' כבודת
הל"ג וית ופֿאַס מהל'
אסורי מוצת הל' ין טוֹשֶׁע־
ייד' סר ש פטי' ו
ג ב מיי פֿיו מהל' כבודת
הל"ה ין
ד ג מיי שס הל"ז:
ה ד מיי שס הל"ח:
ו ה ו מיי פֿיח מהל' שמיטה
ווינל הל"יִא:

שיטה מקובצת

א) מר דמכרין באישלוי:
ב) מילתא קשיא ליה:
ג) מברייתא הכא במעשר:
ד) אבידה ידיומיס נגזרו:
ה) ששת ואוקפד: ון דובכות.
ו) רשי' פו' נעות חימה דאין דר דבכות לענות ואמר ר' מנחם חסיד דיל שראה בפירושי ארץ יון דובכות לשון ובות דמחלומינין ובה דייבא כלומר שפתוחיו ובות כאדם הישן ונושא ויר מפיז והי"ו קאמר גבי כומר של נעביס כיזן שארם נוגע בו דובכ ומיהו בירושלמי כפ' מנצרפין שקלים כיון שאומרים הלכה מפרהם שפתוחיהן מרחשות נמקין בקבר.
זי: ון זעירא ואמר ליה ר' שמעון בר גוריא מאי: ון אותו וכיצד מוכרין אותו מבליעים בעורו ובחלבו ובגידיו ובקרניו מכלל דגדול: ון מהא תבין: ון יכול למוכרן להצניא: וף פירון אטפי ופרקי: ון חיובו נמכר: וף יגאל ארדמיס כדפרש' ון יכרילן לאובדן: ון ימים כדי שידחקו: ון למכור הבשר אלא: ון לולב. לולב לוקח: ון חיובו פירות שנקטו בשביעית מנחק: ון גזר בשביל בשר גזר: ס מבליעו בעורו ובחלבו: ון כמו שאפרש לקמן: נס דיומינ' בשלשה וברכת: נס ולא פריך חיובין חיבת קאמר נמחק:

רבינו גרשום

הניחא למאן דאמר קדש מובח לא היו בכלל העפירה והזבחה. קנתי נשחטין אפי' לפני פדיונן ולבשרו הכי יכול לפדותו ולא בעו העפמה: אלא הניחא דאמר היו מאי איכא למימר. היכי יכול לפדותו לאחר שחיטה: אדמעיקרא. דבשעת פדיונן היו הגנה להקדש דמוסרי' על פדיונן בשכר שיהא רשאי למוכרן באישלוי: כבעשר נמי לא יגאל אינו נמכר דליהי דארמיס דכתיב בהו לא ימכר ולא יגאל מה מלה מכירה עמו אף כאן מכליל עמו: ושיהי' באקדמותא. כשחורתי מברייתא. דלקמן. הכא בבתי' דמשמע דמעישר באישלוי הוא דלא מודכן בה בביתו מודכן לאחר פדיונו ולאחר שחיטה: כבעשר בהמה של יתומים עסיקי' ומשום חשב אבידה. דמטעמי' שלא יפסידו התירו אבל גדול לא: סרטיה. שופיה וזאת דאמרי מתורגמניה: שמע' מניה. הא במעשר של יתומים עסיקינן: מאן עקי'. כלומר שעקצני שלא רצה לומר הלכה משמי: דובכות מנענעות: לדור בשני עולמים ביחד. אלא זה (שאמרן) דובכות כלומר שאמר הלכה משמו דובכות בעולם הזה ושפתיו דובכות בעולם הבא: ככומר של נעביס. כשמתחילין לבסוס כיון שנוגע בו דובכ. השמרים משמיע קול: מאי

ברייתא. דאמרן ופרקא מברייתא: מבליעו בעורו. שמוכר לו העור כ"כ ביוקר כדי שיהו דמי בשר מובלעין לתוכו וכן בחלבו וגידו ובקרניו דמותיהן למכור דלא בני אכילה נינהו. מכלל דמעשר של גדול: לולב בשביעית. מותר למכור. לפי שאינו פירי: אתרוג כמתנה. שאינו רשאי למכור פירי: התם בהבלעה באחריו לא מוכחא מילתא דמוכר לו אתרוג משום דדמי אתרוג אינו אלא פשוט ואינו מנוף הלולב ולא מינכרא מילתא דבהבלעה ככל אבל הכא כי ובין ליה עור בהמה בדמי בשר ובדמי עור מוכחא מילתא דובין ליה בשר בהבלעה לחכי גדול אפי' בהבלעה לא: אמר רבא אי"כ. כדתרין אביי דמעשר בהמה של יתומים וף) ביצא המוכר אותו מבליעו כי' מעשר בהמה מעשר בהמה דקאמר ברייתא תרי זמני למע לי אלא אמר רבא כי' אימתי אינו נגאל. אינו נמכר: (שם).

לא:

במעשר בהמה שֶׁל יתומים בו'. אפי' לרצא דשרי לגדול כהצנעה הולך רצ ששת להעמיד בשל יתומים דמעמד ליה מתני' צנא הצנעה דומיא דפסולי המוקדשין צאיטליז: הכשר אלא החלצ והעור

מבֿרֿיעֿין ו בחצבו. דאסור למכור והגידין ויש לדקדק מכלן דאפי' מלן דאסר לקמן (דף לב:) להמנות עובד כוכבים על הככור חלצו מיהא שרי דכעור חשיב ליה כיון דאסור צאכילה לישראל ומיהו שמונ של גיד דלא אסור מלאוריתא אִפֿשֿר דאסור אצל הלכה כרבי עקיבא דשרי לעובד כוכבים אפי' הכשר כמו וף שמפרש לקמן:

אם בן מעשר בהמה מעשר בהמה תרי זימני ז"ל. יש מקומות דדייק כי האי גוונא צריש צנא מניעא (דף קג.) גבי זה אומר אני מנאמיה לשפירן וסא זה וזה קנתי וצריש נדרים (דף ד:). פריך אסור אסור למה לי וצריש סנהדרין (דף ג.) פריך שלשה שלשה למה לי עוד כההוא פירקא (דף ה.) וכי מימא פרושי קא מפרש מאי זמון צרכת זמון והמניא זמון יס שלשה וצרכת הזמון בשלשה וצפ' בתרא דמועד קטן (דף כד:) דמפרש לעומתה ולמריעות שלשים יום פריך והמניא לשמחה שלשים ולמריעות שלשים יום וצפרק צית כור (ב"ב דף קד.) פריך אני מוכר לך אני מוכר לך תרי זימני למה לי ומימה דנכמה דוכמי לא פריך כי האי גוונא צפ"ק מחולין (דף טו:) גבי נעץ סקין צכותל ושטט צה שמטטו כסירה דקאמר התם פרושי קא מפרש מאי מחובר לקרקע סקין דלא מצטל ליה ולא פריך שמטטו כסירה תרי זימני למה לי וצפרק גיד הנשה (מחולין דף נח.) גבי ציגים טהורות ששלקן עם ציגים טמאות דקאמר פרושי קא מפרש ולא פריך אסורות אסורות למה לי וצפ' כל הכשר (שם דף קיג.) גבי דג טהור שמתלוו עם דג טמא דקאמר פרושי קא מפרש ולא פריך מותר מותר למה לי ובהגול קמא (ב"ב דף קמ:) גבי נתן לאומנין וקלקלו דקאמר פרושי קמפרש ולא ון קא קאמר חייבין לשלם תרי זימני למה לי וציגיתין פ' השולח (ד' מד:) גבי כל נכסי נמונים לפלוני ופלוני עבדי דקאמר פרושי קמפרש ולא פריך ולא קנו ולא קנו למה לי וי"ל דכלל ליהי דוכמי דפריך תרי זימני למה לי לא שייך לומר כל כך פרושי קמפרש כמו כהנן דוכמי דלא פריך:

וואף רב שמואל בר רב יצחק סבר דא לא דרבא. פי'

מקרא אחרניא ולא מטעמיה: דלא

מילתא אמר רבא א"כ מעשר בהמה קאמר מעשר בהמה של יתומים מוכרין אותו כדרכו ומעשר בהמה דגדול ששחמו מבליעו בעורו בחלבו בגידו ובקרניו אמר רבא מנא אמינא לה דכתיב והיה הוא ותמורתו יהיה קודש לא יגאל אימתי" עושה תמורה מחיים אימתי אינו נגאל מחיים הא לאחר שחיטה נגאל * ורבנן (ההוא) דגזרו לאחר שחיטה אטו לפני שחיטה דבר הנישום מחיים גזור רבנן לאחר שחיטה אטו לפני שחיטה דבר

נמכר הילכן כי אסריה קרא למכור דומיא דעשיית תמורה הוא דאסר ליה: אימסי עושה תמורה מחיים. ורבנן (ס) גזרו לאחר שחיטה אטו לפני שחיטה. דקדמתי לעיל אינו נמכר לא חי ולא שחוט: דצי הנישום. נמכר* מחיים כגון הכשר שכל חשיבות דכהמה אינו אלא יום כבשר גזור רבנן לאחר שחיטה: ושאניו

הלוקח לולב מחבירו. לי נאסה דהלקח לולב מעס הארץ גרסין, דסא נעס הארץ קמיירי, כדלמתינן גמ', ועס הארץ לגבי חצר לא קיי ליה חצירו, ופי לוקח נמי עס הארץ מי ציית לן להחיות חצירו בחשוד (סוכה וס.). נותן לו אתרוג במתנה. חצר קנסה הושענא טולה מעס הארץ בשביעית, יקנש ממנו ליתן לו אחריו כמתנה (שם). מבליע לו דמי אתרוג בלולב. ימכור לולב ביוקר עד שיסן לו אחריו כמתנה (שם).

כל פסולי המוקדשין פרק חמישי בכורות

גב' אלא לפני פדיונו. ודמיס להקדש: נשחטין. בתמיה. והיאך יכול ו' למוכרו להניא לחולין לאחר שחיטה: סא צני העמדה והערכה. דכהמת הקדש אינה נפדית אלא מחיים דכתיב (ויקרא כו) והעמיד את הבהמה לפני הכהן והעריך אותה הכהן וגו': הניחא למ"ד.

צפ' בתרא דתמורה (דף לב:) קדשי מונח לא היו בכלל העמדה והערכה איכא לאוקומי דנפדין ונמכרין לאחר שחיטה: אדמעיקרא. כשהצעלים פודין אותן מתחלה מיד ההקדש איכא הגאה להקדש אי שרית ליה לצונו צאיטליז לאחר פדיון וף טפי ופריך: (ט) שפנאסן לצעלים. שאין נותנים שום דמים להקדש עליו ככור ומעשר כהמה: לא מפרה. אך ככור שור או ככור (ס) עז לא תפדה וגו' (במדבר יח) ומשמע צעלים אין פודין אותן אצל נמכר הלא לאחרים משגיב ליד כהן: לא יגאל ויהי הווא ותמורתו יהיה קדש לא יגאל ים ואין נמכר דגמרינן לא יגאל דהכא מלא יגאל ים כדמפרש לקמן(ט) בשמעמין (ו) ושנייה נקדמותא מצרייתא. ופירקה כשהכמת הצקר מצרייתא. ולקמן מפרש מאי צרייתא ושני לה הכי כהא מתני' צמעשר כהמה כו': השב צנייה. שאין יכולין יין לאוכלו כולו ויסקיח וצמעשר בעל מוס קמיירי: נגעו כה. להחיר: סרסיה. שמעיה: אמרה צני מדרשא. להאי פירוקא: מלן דעקץ. מי הוא שעקצני ושכני שלא אמרה משמי תעקציה עקרבא שמתא: דוצבות. נעות והנאה הוא לו שדומה כחי: כומר ענבים. שאוספין כצלי אחד שבעה ימים או שמנה ימים יום שידחקו ויחבשלו: מאי צרייתא: דלמנן לעיל ושנייה מצרייתא: מצליעו כצלצו. דאסור למכור יום כשר אלא החלצ והעור והגידין ימכור ויצליע לו כהן דמי הכשר שימכור לו העור והגידין ביוקר כמה ששזה הכל ויתן לו הכשר כמתנה: מאי קאמר. מעיקרא תני מוכרין אותו דמשמע כדכרו והדר תני מצליעו: דגדול שאינו יתום: הלקוח לולב יין לוקח דליקוט מקדשות ככור למכור אדם כשציעית מעס הארץ ים פירות ששלקטו כשציעית משום דבת ששית שנכנסת לשביעית היא (ו) וכל האילנות הולכין אחר חנטה חוץ מאחרוג ואחרוג אינו רשאי ליקח כשציעית אע"ג דחנטה כששית משום דלמרוג בתר לקיטה אולינן ופירות כשציעית היא ואין מוסרין דמי פירות כשציעית לעס הארץ שעושה כהס סחורה ואינו מצעין בזמן הציעור כשכלה לחיה כשצדה: הסס לא מוכחא מילתא. משום דדמיו קליס ואינו ניכר שהצליעס כולצו אצל הכהן אפילו דכהצנעה נמי מוכחא מילתא דמוכר הכשר דהדצר ידוע שאין עור נמכר כולי האי דמיס יקריס: אס כן. דכולה חדא קמני: פרי זימני. מעשר כהמה דמני כצרייתא ל"ל: והיה הוא ותמורתו. צמעשר כהמה כתיב ומהאי לא יגאל נפקא לן דלינו

טפי ופריך מעיקרא. כציל שפדיוס להקדש הקליו עליהן להיות משפתינ כציעיל ונמכרין צאיטליז ונשקלין צליעולא. כדי שירבה הפדות אותן מקדשות מתחלה ובחיים (שם). בככור נאמר לא תפדה. ככור סס נאמר אך ככור שור וגו' לא תפדה. פדיון הוא דלית ליה דליקוט מקדשות ככור למכור צאיטליז ולשקול צליעולא (ב"ב זא) פדיון הוא שאין לו שכינס שפדיון כקדושה והוא יא לא לחולין (תמורה ת.) שאין העולם יטילן לפדותו ולנאסו צו מנאס מחולין כגון גיזה וטבירה (שם טו.) ובמכור וחי. אצל נמכר הוא חי ולוקח יאכלנו דקדושה כשימס או אס גיזת קייס יקרינטו (ב"ב זא) שס נפל צו מוס יכול למכור לכהן כמות ככור, דלכסי מצי לא מפרש לאשמועינן דנמתינה שרי (תמורה ה.) ועי"ש בהתנחות (הב"א) ויחלצ כקדושה חי היא הקדושה שלא ימטטו צאיטליז ולא יסקלטו צליעולא (שם טו.) כמעשר נאמר לא יגאל. וגמרינן (לקמן לב.) האי לא יגאל מלא יגאל דמיטעס, דכתיב כהן לא ימכר ולא יגאל מה לכהן מכירה עמו אף כאן מכירה עמו, הלכך אינו נמכר לא חי ולא שחוט כו' (ב"ב זא). יאמרו דבר שמועה מפי בעולם הזה. שהיו שפתי נעות כקבר כאלו אינו חי (בבבא זצ.) דובכות. נעות. לטון דבר (וי"ג דצב) שרמשת ומצבץ (שם). כומר. לוי שמניחין צו ענבים עד שמתחממין וייתי טוח ללחם. כמו מכמר כשרא דמדמי נשחט (שם). דובכ. היין רומש ועס ויחלצ למעלה, דובכ פריטי"ה (שם).

הלוקח לולב מחבירו. לי נאסה דהלקח לולב מעס הארץ גרסין, דסא נעס הארץ קמיירי, כדלמתינן גמ', ועס הארץ לגבי חצר לא קיי ליה חצירו, ופי לוקח נמי עס הארץ מי ציית לן להחיות חצירו בחשוד (סוכה וס.). נותן לו אתרוג במתנה. חצר קנסה הושענא טולה מעס הארץ בשביעית, יקנש ממנו ליתן לו אחריו כמתנה (שם). מבליע לו דמי אתרוג בלולב. ימכור לולב ביוקר עד שיסן לו אחריו כמתנה (שם).

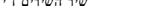
מסורת הש"ס

א) [לקמן לב:]. ב) תמורה ה:
ת. ב"ב יג. [לקמן לב:].
ג) יצמות לו: ד) שם לו.
ה) נמכרין לו: ע"ש. ו) [דמקן, ו] סוכה לט., ז) [לקמן לב:], ח) [צ"ל הווא], ט) שייך לממנר, י) של צ"ק. יא) דף לב:., יב) כשנמכר רש"ש"ס ון שייך לך צב ע"א,

תורה אור השלם

1. אך בבכור שור או בבכור כשב או בכור עז לא תפדה קדש הם את דמם תזרק על המזבח ואת חלקם תקטירי אשה לריח ניחוח במבדק חי יזו 2. לא יבקר בין טוב לרע ולא ימירנו ואם הקור ימירנו ויהי הוא ותמורתו יזקדו קדש לא יגאל: ויקרא כו לג 3. אגורה בארקה עולמים אַחַסָה בסתר בגיף פֿלֿיה: תהלים סא ה 4. וחפר בין תשוב וחלץ לדודי למישורים דובב שפתי ישינים: שיר השירים ז י

הגהות הב"ח

א) נמי רב ארי: (ג) רש"י ד"ה לא תפדה וכי שור או ככור כשב או בכור עז לא תפדה: א) ד"ה לא יגאל וכי בשמעמין דהרמיה ספ"ד: (ו) ד"ה הלקוח וכי דכל האילנות: ד"ה ורנן הוא דגידור לאחר שמיטה:

גליון הש"ס

גב' ורבנן ההוא דגוריו. ע' וצמיס ע"פ ע"א מודה למאי:

מוסף רש"י

טפי ופריך מעיקרא. כציל שפדיוס להקדש הקליו עליהן להיות משפתינ כציעיל ונמכרין צאיטליז ונשקלין צליעולא. כדי שירבה הפדות אותן מקדשות מתחלה ובחיים (שם). בככור נאמר לא תפדה. ככור סס נאמר אך ככור שור וגו' לא תפדה. פדיון הוא דלית ליה דליקוט מקדשות ככור למכור צאיטליז ולשקול צליעולא (ב"ב זא) פדיון הוא שאין לו שכינס שפדיון כקדושה והוא יא לא לחולין (תמורה ת.) שאין העולם יטילן לפדותו ולנאסו צו מנאס מחולין כגון גיזה וטבירה (שם טו.) ובמכור וחי. אצל נמכר הוא חי ולוקח יאכלנו דקדושה כשימס או אס גיזת קייס יקרינטו (ב"ב זא) שס נפל צו מוס יכול למכור לכהן כמות ככור, דלכסי מצי לא מפרש לאשמועינן דנמתינה שרי (תמורה ה.) ועי"ש בהתנחות (הב"א) ויחלצ כקדושה חי היא הקדושה שלא ימטטו צאיטליז ולא יסקלטו צליעולא (שם טו.) כמעשר נאמר לא יגאל. וגמרינן (לקמן לב.) האי לא יגאל מלא יגאל דמיטעס, דכתיב כהן לא ימכר ולא יגאל מה לכהן מכירה עמו אף כאן מכירה עמו, הלכך אינו נמכר לא חי ולא שחוט כו' (ב"ב זא). יאמרו דבר שמועה מפי בעולם הזה. שהיו שפתי נעות כקבר כאלו אינו חי (בבבא זצ.) דובכות. נעות. לטון דבר (וי"ג דצב) שרמשת ומצבץ (שם). כומר. לוי שמניחין צו ענבים עד שמתחממין וייתי טוח ללחם. כמו מכמר כשרא דמדמי נשחט (שם). דובכ. היין רומש ועס ויחלצ למעלה, דובכ פריטי"ה (שם).

הלוקח לולב מחבירו. לי נאסה דהלקח לולב מעס הארץ גרסין, דסא נעס הארץ קמיירי, כדלמתינן גמ', ועס הארץ לגבי חצר לא קיי ליה חצירו, ופי לוקח נמי עס הארץ מי ציית לן להחיות חצירו בחשוד (סוכה וס.). נותן לו אתרוג במתנה. חצר קנסה הושענא טולה מעס הארץ בשביעית, יקנש ממנו ליתן לו אחריו כמתנה (שם). מבליע לו דמי אתרוג בלולב. ימכור לולב ביוקר עד שיסן לו אחריו כמתנה (שם).

היינו בשר דאדם שם מחיים כמה שזה הבכור גזור רבנן לאחר שחיטה דאינו נמכר אטו קודם שחיטה דאסור:

^[1] נאסה דלי' מייירי כגוואל דסיפא דהמכר אותו מצליעו וכי' מעשר וכי'